

SÄÄMI KIELÂKÂLDEE (SÁMI GIELLAGÁLDU) ANARÂŠKIELÂ KIELÂJUÁHUS ČUÁKKIMPEVDIKIRJE

Äigi	vuossargâ 6.5.2013 tijme 9.00 – 16.00 majebargâ 7.5.2013 tijme 9.00 – 16.00
Saje	Aanaar, Sajos, parlamentsali Solju (6.5.) Aanaar, Sajos, Sisti (3.kerdi) (7.5.)
Mieldi	Marja-Liisa Olthuis kielâjuávusjeessân, saavâjodetteijee Anna Morottaja kielâjuávusjeessân Petter Morottaja kielâjuávusjeessân Matti Morottaja ravvinjuávhujeessân Ilmar Mattus ravvinjuávhujeessân Ella Sarre ravvinjuávhujeessân Miina Seurujärvi kielâpargee pevdikirje čällee vu 6.5. Johanna Alatorvinen čällee mieldi ma 7.5.
Meddâl	-

1 § CUÁKKIM LEKKÂM

Meridui, ete Marja-Liisa Olthuis tuáimá saavâjodetteijen taan čuákkimist.
Saavâjodetteijee leehâi čuákkim 6.5.2013 tijme 9.00.

2 § ČUÁKKIM LAVÂLÂŠVUOĐÂ JÁ MERIDEMVÁLDÁLÂŠVUOĐÂ TUHHITTEM

Čuákkim pahudui lavâlâžžân já meridemváldálâžžân.

3 § PEVDIKIRJE TÄRHISTEJJEI VALJIM

Meridui, ete kielâjuáhus jesâneh târhisteh pevdikirje.

4 § ÄŠŠILISTO TUHHITTEM

Äššilisto já aašij čuávuváš kietádállámoornig tuhhiittui:

- 5 § Tiätumaašin sänilisto
- 6 § Tiervásvuotá sänilisto
- 7 § Tobdosäänih listo
- 8 § Normádem
- 9 § Anaráškielá kieláohjelm
- 10 § Uddá säänih listo
- 11 § Kielápargee pargovuáváám
- 12 § Staválistem anaráškielást
- 13 § Kielájuáhus já ravvimjuávhu čuávuvás čuákkim
- 14 § Čuákkim lopátem

5 § TIÄTUMAAŠIN SÄNILISTO

Tiätumaašin sänilisto saanijd kolgáččij tuhhiittid, et kielápargee puávtáččij juátkid sänilisto ráhtim saanij suujátmáin. Tiätumaašin sänilisto lii Säämi Kielákáldee ohtsáš proojeekt já tom tuhhiitem lii teháláš projektin.

Tiätumaašin sänilisto tuhhiittui (lahtos 1).

6 § TIERVÁSVUOTÁ SÄNILISTO

Tiervásvuotá sänilisto lii tuhhiitemnáál. Kielápargee lii nuurrám “vuáđusaanijn” listo, mon kannat vuosmun tuhhiittid, keejá lahtos “vuáđusäänih”. Kielápargee lii nuurrám meid, suu mielást, čuolmâsaanijd Tiervásvuotásänilisto säničuolmah-lahtosân, tom-uv kannat tutkáđ ovdil ko totká jieš sänilisto. Säničuolmah láá suullán 40.

Kielájuávus já ravvimjuávku monnii čoodá listo mon kielápargee lii nuurrám (lahtos 2 já 3).

7 § TOBDOŠÄÄNIH LISTO

Listo ij lah vala tuhhiitemnáál, mut tom kolgáččij keččáđ čoodá, et láá-uv tobbeen säänih moh iä kulá toho já lii-uv čuákkimvievá tiäđust anaráškielá säänih, moi sajeh tääl láá kuárusin.

Kielájuávus já ravvimjuávku iä kiergânám tutkáđ tobdosäänih sänilisto.

8 § NORMÂDEM

8.1 § RAVINTO-RAVINNE ANARÂŠKIELÂN

Kielâpargee iävtut, et suomâkielâ “ravinne” ličij anarâškielân **ravâdâh** já “ravinto” ličij **raavvâd**.

Kielâjuávus já ravvimjuávku meridii čuávuváá (lahtos 4):

ravinne	ravâdâh
ravinto	raavvâd teikkâ ravâdâs

8.2 § ORGAAN

Kielâpargee iävtut, et kielâjuávus já ravvimjuávku valjiččáin anarâškielâ sääni mii meerhâš “elimistö”.

Kielâjuávus já ravvimjuávku meridii čuávuváá (lahtos 5):

orgaan	elin	
orgaanlâš	eloperäinen, orgaaninen	
orgânimâ	eliö, organismi	iäláán (eliö)
orgaanvuâhdâh	elimistö	

8.3 § ÁIGÁPUÁTU

Kielâpargee iävtut, et kielâjuávus já ravvimjuávku normâdává sääni “áigápuátu” kevttimohtâvuodâ anarâškielâst. Já lasseen normâdiččáin saanij “elanto”, “toimeentulo”, “elinkeino” já “eläke” saanij anarâškielâlij vaastâ.

Kielâjuávus já ravvimjuávku meridii čuávuváá (lahtos 6):

áigápuátu, eeled, iälámâš elanto

áigápuátu, eeled, iälámâš toimeentulo

6.-7.5.2013

iäláttâs elinkeino

iäláttâh eläke

Huám! Virgekielâst kalgâ rähtid iäru, ulmuuh pyehtih kuittâg kevttid saanijd sárnumkielâst eresnáál (iäláttâs lii kiännii kielâst “eläke”).

9 § ANARÂŠKIELÂ KIELÂOHJELM

Kielâpargee iävtut, et kielâjuávus já ravvimjuávku čäälliv anarâškielâ kielâohjelm. Kielâohjemist oinuuččij anarâškielâ tile ovdil, tääl já puátteevuođâst. Kielâohjelmist ličij ävkki, ko oca ruođâid eresláán projektij várás sehe anarâškielâst tiedeetmist. Kielâpargee lii vuáváám kielâohjelm ráhtusiävtuttâs.

Meridui, et kielâpargee já Marja-Liisa Olthuis oovtâst moonnâv čoodâ anarâškielâ kielâohjelm. Iärrâseh pyehtih leđe meiddei fäärust suunnâttâlmin kielâohjelm.

10 § UĐĐÂ SÄÄNIH LISTO

Kielâpargee iävtut, et Ilmar Mattus čokkim Uđđâ säänih listo pieijuuččij neetin Googledriven. Ilmar lii lopedam sänilisto jyehim já oovdeb kielâjuáhus čuákkimist smiettui, et vuáhásumos ličij, jis puohâin ličij ain siämmás versio listoost aanoost. Googledrivest lii máhđulâš meridid kii puáhtá rähtid merkkuumijn ja kii puáhtá keččâđ listo.

Kielâpargee iävtut, et uđđâ säänih liiston uázuh merkkimmáhđulâšvuodâ kielâjuáhus já ravvimjuávhu jesâneh sehe kielâpargee. Keččâmmáhđulâšvuotâ ličij ulmuin kiäh tom pivdeh, aainâs-uv anarâškielâ sárnoin. Kielâpargee puávtáččij l eđe listo googledrivenpieijee, kii meid lasseet keččâmmáhđulâšvuodâid.

Kielâjuávus já ravvimjuávku meridii, et kielâpargee lasseet valmâš sänilistoid nettisajan (nettisaje.wikispaces.com). Nettisajeest ij lah kuittâg máhđulâšvuotâ tivvoođ listoid. Kielâpargee álgá kevttid googledrive já ain almoot ko lii lasettâm tiätuvuárhá.

11 § KIELÂPARGEE PARGOVUÁVÁÁM

Čuákkim moonâi čoodâ kielâpargee pargovuáváám (lahtos 7). Lasseen iävtuttui, et kielâpargee puáhtá uásilistid anarâškielâ kielâmiäštárij sahhiittálmáid já moonnâđ čoodâ jienâpaadijd.

12 § STAVÂLISTEM ANARÂŠKIELÂST

Petter Morottaja: Máttáatteijeeh láá kojjadállám, maht anarâškielâ stavâlistem mana. Stavâlistem lii tehálâš luuhâm oppâmist.

Älkkeemus vyehi lii stavâlistid suomâkielâ maali miel:

- "
- Jokaisen konsonanti+vokaali -yhdistelmän edellä on tavuraja. Esimerkiksi **pa-ta, kos-ki, kää-nös, kars-ta.**
 - Kahden eri vokaalin välissä on tavuraja, jos ne eivät muodosta diftongia. Esimerkiksi **la-ot, hau-et.**
 - Yhdysanoissa kukin yhdysosa tavutetaan erikseen kuten itsenäinen sana, ja yhdysosien välissä on siis aina tavuraja. Esimerkiksi **ka-tu-o-ja, yh-dys-o-sa.**
- "

Suomâkielâst stavâlij tiäddu mana tánávt:

- 1. stavâlist váldutiäddu
- 3. stavâlist uálgitiäddu (já jyehi nubbeest tast ovdâskulij
- (láá motomeh spiehâstuvvah kale)

Anarâškielâst láá kuittâg motomeh kukkodâhääših, moh sâttih vaiguttiđ sääni tiäddoid. Kost lii sääni váldutiäddu:

- **Puško** vuájá jäävrist. --> foneetlávť š lii kukke.
- Mun kuddim **puško**. --> foneetlávť š lii uánihâš já u já o lává pelikuheh.

Koččâmuš lii, et stavâlistep-uv maajeib celkkuu:

- 1) mun kud-dim puš-ko.
- 2) **Mun kud-dim pu-ško.**
- 3) mun kud-dim puuš-ko.
- 4) mun kuddim puško

pää-ni pään-ni **pään-i**

Nubbe taas kullee äšši lii vala tot, et maht puáhtá máttáättid luuhâd uánihis diftongijid. Mut tom ij tääidi pyehtid stavâlistmáin išediđ.

6.-7.5.2013

Kielâjuávus já ravvimjuávku meridii iávtuttiđ máttáátteijeid čuávuvâš stavâlistem vyevih: **pu-ško** já **pään-i**. Meridui meiddei kojâdiđ máttáátteijejei uáivil stavâlistmist.

13 § KIELÂJUÁHUS JÁ RAVVIMJUÁVHU ČUÁVUVÂŠ ČUÁKKIM

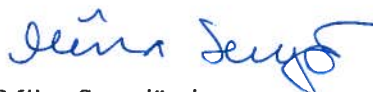
Kielâpargee iávtuttij et čuávuvâš čuákkim lii čohčuv.

14 § ČUÁKKIM LOPÂTTEM

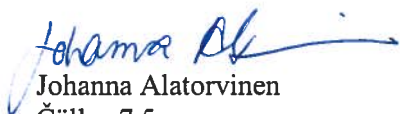
Saavâjodettejeje lopáttij čuákkim 7.5.2013 tijme 16.00.

Marja-Liisa Olthuis
Saavâjodettejeje

Miina Seurujärvi
Kielâpargee, čállee 6.5.

Johanna Alatorvinen
Čállee 7.5.

Anna Morottaja
Pevdikirjetärhistejeje

Petter Morottaja
Pevdikirjetärhistejeje